

**მრავალფეროვნების აღიარების უნარის განვითარება საგნის „ჩვენი
საქართველო“ სწავლების პროცესში**

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის,
ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე განათლების მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის მომზადება (I-VI კლასები)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი დავი მაღაზონია

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

მადლობა

მადლობას ვუხდით ყველა იმ პირს, რომელთა ჩართულობითა და დახმარებით შევძელით იმ მიზნების სისრულეში მოყვანა, რომლებიც დავისახეთ ჩვენი სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისთვის.

პირველ რიგში, მადლობას ვუხდით კვლევაში ჩართული კერძო სკოლის დირექტორს, დაწყებითი კლასის კათედრის ხელმძღვანელსა და ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს, დიზაინის მოდელირებაში ჩართულობისთვისა და დაინტერესებისთვის. მათი პროფესიული მხარდაჭერა, ღიაობა საგანმანათლებლო ინოვაციებისადმი და კვლევით პროცესში აქტიური თანამონაწილეობა გახდა იმის გარანტი, რომ თეორიული პრინციპები წარმატებით რეალიზებულიყო უშუალოდ საკლასო პრაქტიკაში.

მადლობას ვუხდით ამავე სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლეებს აქტიური ჩართულობისათვის, საგაკვეთილო ინტერვენციების დროს გამოვლენილი მაღალი ინტერესის, კრეატიულობისა და გულწრფელი ემოციური რეფლექსიისთვის. მათი უშუალო მონაწილეობისა და შემოქმედებითი შრომის გარეშე შეუძლებელი იქნებოდა წინამდებარე კვლევის მიგნებების იდენტიფიცირება.

განსაკუთრებულ და უღრმეს მადლობას ვუხდით ჩვენი პრაქტიკის ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებულ პროფესორს, [სახელი გვარი], გაწეული ძვირფასი მეცნიერული კონსულტაციებისთვის, ნაშრომის სტრუქტურირების პროცესში მოცემული პროფესიული რჩევებისა და კვლევის მეთოდოლოგიური გამართვისას გამოჩენილი უსაზღვრო მხარდაჭერისთვის.

Contents

შესავალი	10
საკითხის აქტუალობა	10
კვლევის მიზანი	11
კვლევის ამოცანები	11
კვლევის ობიექტი და საგანი	12
კვლევის მეცნიერული სიახლე და პრაქტიკული ღირებულება	13
კვლევის მთავარი კითხვა:	14
კვლევის ქვეკითხვები:	14
ლიტერატურის მიმოხილვა	15
თავი I. მრავალფეროვნების აღიარების უნარის განვითარების თეორიულ- პედაგოგიური საფუძვლები	19
1.1. სოციალური კონსტრუქტივიზმი და აქტიური სწავლების თეორია (ლ. ვიგოტსკი, ჟ. პიაჟე)	19
1.2. გამოცდილებითი სწავლება (ჯ. დიუი, დ. კოლბი) და კონსტრუქციონიზმი (ს. პაპერტი) სასკოლო პრაქტიკაში	20
1.3. მულტიკულტურული განათლების პრინციპები და ემპათიის განვითარება ...	22
1.4. უმცროსი სასკოლო ასაკის (მე-5 კლასი) მოსწავლეთა კოგნიტური და ფსიქო- სოციალური თავისებურებები საგნის „ჩვენი საქართველო“ სწავლების კონტექსტში	23
1.5. კვლევის თეორიული ჩარჩო	25
თავი II. კვლევის მეთოდოლოგია და დიზაინი	27
2.1. დიზაინზე დაფუძნებული კვლევის (DBR) სტრატეგია და იტერაციული ციკლები	27
2.2. კვლევის კონტექსტი, სამიზნე ჯგუფი და მონაწილეები	28
2.3. თვისებრივი და რაოდენობრივი მონაცემების შეგროვების ინსტრუმენტები ...	29
2.3.1. წინასწარი და შემდგომი ტესტირება (პრეტესტი/პოსტტესტი)	29
2.3.2. ჩართული/მონაწილეობითი საკლასო დაკვირვება	30
2.3.3. ნახევრადსტრუქტურირებული ინტერვიუ პრაქტიკოს მასწავლებელთან..	31

2.3.4. ფოკუს-ჯგუფები მოსწავლეებთან და რეფლექსიური დღიურები.....	31
2.4. მონაცემთა ტრიანგულაცია, თემატური ანალიზი და ეთიკური ასპექტები	32
თავი III. სადიაგნოსტიკო კვლევის შედეგები (პრეტესტის ანალიზი).....	34
3.1. მოსწავლეთა საწყისი საბაზისო ცოდნა საქართველოს ეთნიკური და კულტურული მრავალფეროვნების შესახებ.....	34
3.2. მრავალფეროვნების აღქმის დეკლარაციული და გააზრებული დონეები უმცროს სასკოლო ასაკში	35
3.3. პროექტებში მონაწილეობის არსებული გამოცდილება, მოტივაცია და სამუშაო ფორმატების (ჯგუფური/ინდივიდუალური) პრეფერენციები	37
3.4. ტრადიციული პედაგოგიური მიდგომების შეზღუდვები პრაქტიკოსი მასწავლებლის პერსპექტივიდან (ინტერვიუს ანალიზი)	38
თავი IV. სასწავლო ინტერვენციების დაპროექტება და პრაქტიკული რეალიზაცია (კვლევის ციკლები)	40
4.1. ინტერვენციის დიზაინის პრინციპები და გაკვეთილის გეგმების სტრუქტურა	40
4.2. პირველი ციკლი: ფაქტობრივი ცოდნის სტრუქტურირება – ინტერვენცია „საქართველოს მოსახლეობის მრავალფეროვნება“ (მცირე კვლევა-პრეზენტაცია) .	41
4.3. მეორე ციკლი: პერსპექტივის გაზიარება და ემპათიის განვითარება – ინტერვენცია „სხვის ადგილას“ (როლური სიტუაციები და წყვილური დისკუსია)	43
4.4. ინტეგრირებული პროექტი: „ჩვენი კლასის მრავალფეროვნების ალბომი“ (ჯგუფური და ინდივიდუალური მუშაობის სინთეზი)	45
4.5. ციკლებსშორის ანალიზი, გამოწვევები (სოციალური დამაბულობა ჯგუფების ფორმირებისას) და რედიზაინის პროცესი	46
თავი V. კვლევის შედეგების ინტერპრეტაცია და დისკუსია.....	49
5.1. მოსწავლეთა აკადემიური ცოდნისა და დამოკიდებულებების დინამიკის შეფასება (პოსტტესტის შედეგები)	49
5.2. პროექტზე დაფუძნებული სწავლების გავლენა მოსწავლეთა სოციალურ ჩართულობასა და თანამშრომლობის კულტურაზე	51
5.3. თვალსაჩინოებისა და ნამუშევრების საჯაროობის (გალერეის ფორმატი) როლი მოტივაციის ამაღლებაში	52
დასკვნები და რეკომენდაციები.....	54

ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული მიგნებები.....	54
რეკომენდაციები საგნის („ჩვენი საქართველო“) პედაგოგებისთვის	55
კვლევის შეზღუდვები და სამომავლო პერსპექტივები.....	56
გამოყენებული ლიტერატურა	57
დანართები.....	60
დანართი 1. მასწავლებლის ინტერვიუს სრული ტრანსკრიპტი (ფრაგმენტი - კოდირებული).....	60

აბსტრაქტი

წინამდებარე სამაგისტრო ნაშრომში განხილულია მე-5 კლასის მოსწავლეებში მრავალფეროვნების აღიარების უნარის განვითარების შესაძლებლობები საგნის — „ჩვენი საქართველო“ სწავლების კონტექსტში. კვლევის აქტუალობას განაპირობებს სასკოლო პრაქტიკაში არსებული გამოწვევა, როდესაც მრავალფეროვნების შესახებ მიღებული ცოდნა ხშირად მხოლოდ ზედაპირულ, დეკლარაციულ დონეზე რჩება, ხოლო მოსწავლეებს უჭირთ სხვისი პერსპექტივის გაზიარება და რეალურ ცხოვრებაში ემპათიის გამოხატვა.

კვლევის მიზანია ინტერაქტიული და პროექტზე დაფუძნებული სწავლების (PBL) მეთოდების ეფექტურობის შესწავლა და შეფასება. ნაშრომი ეფუძნება დიზაინზე დაფუძნებული კვლევის (Design-Based Research - DBR) მეთოდოლოგიას და მოიცავს ორ იტერაციულ სასწავლო ციკლს. მონაცემთა შეგროვება განხორციელდა თვისებრივი და რაოდენობრივი ინსტრუმენტების კომბინაციით: მოსწავლეთა წინასწარი და შემდგომი ტესტირებით (პრეტესტი/პოსტტესტი), საკლასო დაკვირვებით, რეფლექსიური დღიურების ანალიზითა და პრაქტიკოს მასწავლებელთან ჩატარებული ნახევრადსტრუქტურირებული ინტერვიუებით.

კვლევის მიგნებებმა აჩვენა, რომ მიზნობრივმა ინტერვენციებმა (მცირე კვლევა, როლური თამაშები, წყვილური დისკუსიები და ინტეგრირებული პროექტი „მრავალფეროვნების ალბომი“) მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა მოსწავლეთა როგორც ფაქტობრივი ცოდნა, ისე ემოციურ-გააზრებული დამოკიდებულებები კულტურული მრავალფეროვნების მიმართ. გამოიკვეთა პედაგოგიური გამოწვევებიც, კერძოდ, დროის მენეჯმენტისა და ჯგუფების ფორმირებისას წარმოქმნილი სოციალური დაძაბულობის კუთხით. კვლევის საფუძველზე შემუშავებულია პრაქტიკული რეკომენდაციები მასწავლებლებისთვის აქტიური სწავლების დიზაინის ოპტიმიზაციისთვის.

საკვანძო სიტყვები: მრავალფეროვნების აღიარება, პროექტზე დაფუძნებული სწავლება, ინტერაქტიული მეთოდები, დიზაინზე დაფუძნებული კვლევა, „ჩვენი საქართველო“

Abstract

This master's thesis explores the possibilities of developing diversity recognition skills among 5th-grade students within the context of teaching the subject "Our Georgia". The relevance of the study is driven by a common challenge in school practice, where knowledge about diversity often remains at a superficial, declarative level, and students struggle to adopt alternative perspectives or demonstrate empathy in real-life situations.

The primary objective of the research is to examine and evaluate the effectiveness of interactive and Project-Based Learning (PBL) methodologies. Utilizing a Design-Based Research (DBR) framework, the study was conducted over two iterative instructional cycles. Data collection employed a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative tools: student pre-tests and post-tests, classroom observations, reflective journal analysis, and semi-structured interviews with the practicing teacher.

The research findings indicate that targeted educational interventions (mini-research, role-playing, pair discussions, and the integrated project "Diversity Album") significantly enhanced both students' factual knowledge and their empathetic-cognitive attitudes toward cultural diversity. Concurrently, specific pedagogical challenges emerged, particularly regarding time management and social friction during group formation. Based on the study's outcomes, practical recommendations have been developed for teachers to optimize active learning designs.

Keywords: Recognition of diversity, Project-Based Learning, Interactive methods, Design-Based Research, "Our Georgia".